

Gorinchem, 22 augustus 2024

VOORSTEL BESTUUR WAARDLANDEN

Vergadering : 4 november 2024
Agendapunt : 6
Steller: : Gitta Spruit

Onderwerp : Evaluatie afvalvrije scholen schooljaar 2023-2024
Voorstel : Kennis nemen van de evaluatie van het programma Afvalvrije scholen 2023-2024

Inleiding

Sinds 2014 faciliteert Waardlanden het programma Afvalvrije scholen op basisscholen in de gemeenten Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden en Vijfheerenlanden. In de Strategienota is opgenomen dat Waardlanden het programma Afvalvrije scholen de komende jaren wil voortzetten. Op 14 juni 2022 heeft het bestuur kennis genomen van het hernieuwde programma Afvalvrije scholen voor het primair onderwijs, opgesteld door SME Advies. In december 2022 is een educatief medewerker aangesteld, die begin 2023 is gestart met de implementatie van het nieuwe educatieve programma bij de Afvalvrije scholen. Het afgelopen schooljaar 2023-2024 is volledig het geïmplementeerde nieuwe programma door de educatief medewerker uitgevoerd.

Als tegenprestatie voor het bieden van onderwijs over afval worden afval en grondstoffen kosteloos bij de basisscholen ingezameld. Op 23 februari 2023 heeft het bestuur ingestemd met de bekostiging van de inzameling bij Afvalvrije scholen uit de winst van de BV voor een geraamd bedrag van € 80.000,-, waarvan € 20.000,- reeds door de BV werd gedragen.

Beoogd effect

Het bestuur informeren over de voortgang van het programma Afvalvrije scholen en de stand van zaken van de financiële implicatie van de inzameling bij deze afvalvrije scholen.

Argumenten

De evaluatie geeft het verloop van het eerste schooljaar met het nieuwe educatieve programma en educatief medewerker voor Afvalvrije scholen weer.

Kanttekeningen

Waardlanden GR is nog in afwachting van inzicht in de kosten van de inzameling van afval en grondstoffen bij scholen door Waardlanden BV (NetWerk)

Financiën

Voor zover momenteel inzichtelijk blijven de kosten voor de inzameling van afval en grondstoffen bij afvalvrije scholen in 2023 en 2024 binnen het begrote budget van €100.000,- (besluit (AVvA 23 feb. 2023)

Communicatie

n.v.t.

Vervolg

Het programma Afvalvrije scholen is een meerjarenprogramma dat wordt voortgezet. Jaarlijks vindt evaluatie en waar nodig bijsturing plaats.

Bijlagen

Evaluatie afvalvrije scholen 2023-2024

Bestuur Waardlanden : 4 november 2024

Agendapunt : 6

Onderwerp : Evaluatie afvalvrije scholen schooljaar 2023-2024

Het Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst
Waardlanden

b e s l u i t :

Kennis nemen van de evaluatie van Afvalvrije scholen 2023-2024

Aldus besloten in de bestuursvergadering,
gehouden op 11 december 2024

de secretaris

J.A.P. Rau

de voorzitter

A.C. Bikker

Evaluatie afvalvrije scholen schooljaar 2023 - 2024

Samenvatting

Op alle 76 deelnemende basisscholen is aan alle klassen een les over afval scheiden gegeven. Zo zijn er ruim 20.000 basisschool kinderen bereikt. Naast de reguliere lessen hebben leerlingen deelgenomen aan activiteiten, zoals zwerfafvalprikken, de e-waste race, textielwedstrijd of het educatieve parcours op Ecopark Groot Ammers. Het lesmateriaal en reserveringssysteem is dit jaar geoptimaliseerd. Scholen en ouders krijgen inspiratie via nieuwsbrieven en reageren positief en actief op de informatie die ze krijgen aangereikt. Scholen weten de educatief medewerker goed te vinden voor allerlei praktische vragen, van logistiek tot aan educatie. Komend jaar gaan we verder op de ingeslagen weg en zetten we ons in voor het verder optimaliseren van het educatief materiaal, het reserveringssysteem en communicatie-uitingen. Ook stimuleren we scholen de hoeveelheid afval nog verder terug te dringen; samen zijn we op weg naar échte afvalvrije scholen.

Inleiding

Aan het eind van schooljaar 2023-2024 nemen 76 scholen in de Waardlanden gemeenten Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden en Vijfheerenlanden deel aan het programma 'Afvalvrije scholen'. Deelnemende scholen zijn een overeenkomst met Waardlanden aangegaan waarin de wederzijdse verwachtingen helder zijn opgenomen.

SME advies heeft in 2021 een educatief programma en een leidraad voor de werkzaamheden van de educatief medewerker opgesteld. Deze documenten zijn door het bestuur vastgesteld en vormen de basis voor het programma "afvalvrije scholen". Jaarlijks breiden we de educatieve activiteiten uit. De focus van het programma ligt momenteel op de basisscholen.

Onderstaande evaluatie beschrijft onze inspanningen en resultaten in het afgelopen schooljaar uitgebreid. We gaan in op het educatief aanbod, het contact met de scholen en de inzameling van de afval – en grondstoffen en de daarbij horende kosten. Tot slot geven we een vooruitblik voor het komend schooljaar.

1 Educatief aanbod

Les "afval scheiden en voorkomen"

De educatief medewerker heeft een korte les afval scheiden ontwikkeld, die gegeven kan worden aan groep 1 t/m 8. DE inhoud van de les wordt aangepast op het niveau van de kinderen. De kinderen krijgen uitleg over de 3 grondstofstromen (gft, PMD, oud papier en karton) en restafval. Ook worden de thema's zwerfafval, repareren en consuminderen behandeld. Ook de noodzaak van het apart inleveren van andere stromen zoals elektronische apparaten, textiel en glas komen aan bod. Samen met de leerkracht kijken we op de Waardlanden website in welke bak welk afval hoort. De meest actuele scheidingswijzers worden rondom de klaslokalen/docentenkamers opgehangen.

Soms komt er ook een vuilniswagen naar de school, waar de kinderen bij mogen kijken. Met name de onderbouw vindt dit geweldig. De lessen worden door de leerlingen en leerkrachten gewaardeerd. Grootste meerwaarde was het opruisen van de kennis: regels snel veranderen en zo ontstaan misvattingen.

Leskisten

De educatief medewerker heeft in april samen met de medewerkers van Natuurcentrum Gorinchem de bestaande leskisten geactualiseerd. Doordat het lesmateriaal was verouderd, werden de leskisten niet tot nauwelijks meer geboekt. Na de update heeft de educatief medewerker een ronde gedaan langs alle afvalvrije scholen om de leskisten extra onder de aandacht te brengen. Ook het reserveringssysteem bleek een belemmerende factor. Dit is inmiddels ook opgelost. Het geactualiseerde materiaal én de persoonlijke werkwijze bleek direct een succes, in de laatste weken van het schooljaar zijn 10 leskisten geboekt. Komend jaar vragen we de scholen om feedback en blijven we het aanbod actualiseren en uitbreiden.

Sinds dit schooljaar hebben we een nieuwe lokale partner bij: De Groene Weelde. Zij zijn verantwoordelijk voor de boekingen van scholen in Vijfheerenlanden.

Curriculum SME advies

Het curriculum voor afvalvrije scholen is verstrekt bij kick offs, via mailing en tijdens de directeuren-overleggen. Het gebruik van het curriculum is niet verplicht, wel wenselijk. Uit de evaluatie blijkt dat enkele scholen het curriculum gebruiken. Dit wordt komend schooljaar meer onder de aandacht gebracht.

Materialen

Sommige scholen hebben behoefte aan vernieuwing van de inzamelmiddelen in de klassen; op 15 scholen zijn stapelbare bakken geleverd. De motivatie om goed te scheiden is bij scholen die beschikken over goede faciliteiten nóg wat hoger.

Educatieve projecten

Het aantal educatieve projecten dat we organiseren neemt ieder jaar toe. Aan een project kan een aantal afvalvrije scholen deelnemen. De projecten worden zo goed mogelijk over de regio verdeeld. In bijlage 1 zijn alle projecten toegelicht. Afgelopen schooljaar konden scholen aan de volgende projecten deelnemen:

- Zwerfafval rapen
- E-Waste Race 2024
- Textielwedstrijd 2023
- Week van de Afvalhelden 2024
- Week van de circulaire economie 2024
- Grondstoffenbattle I-lab
- Pimp up actie prullenbakken met scholen in Leerdam

Middelbare scholen

Er zijn dit schooljaar 12 middelbare scholen op het Ecopark of de milieustraat in Gorinchem geweest. De leerlingen voeren het bezoek uit als een echt bedrijfsbezoek, waarbij ze ook voorbereid zijn met vragen. Circulaire economie komt hierbij uiteraard ook aan bod. Naast de educatieve waarde kunnen deze mavo, havo en vwo leerlingen zich tijdens het bezoek oriënteren op arbeidsmogelijkheden binnen Waardlanden. De activiteit staat in het jaarlijks programma van deze middelbare scholen.

2 Interactie met scholen

De educatief medewerker heeft afgelopen schooljaar telefonisch, per mail en fysiek contact gehad met alle deelnemende scholen. Het grootste deel van de scholen weet de educatief medewerker goed te vinden via het reserveringssysteem de NME gids, of door te reageren op mailwisselingen.

Nieuwsbrief/tips/quiz

Scholen ontvingen afgelopen schooljaar één keer per maand een mail met bruikbare tips/weetjes. De mails gingen over veranderende wetgeving, zoals het verbod op wegwerpbekers, kansen voor scholen, zoals inzamelpunt worden voor cartridges, of een bericht met educatieve waarde dat scholen kunnen overnemen in hun eigen nieuwsbrief. In bepaalde themaweken, zoals de verspillingenvrije week, worden ook tips/passend educatiemateriaal gemaïld.

Direct en indirect bereik

In totaal zijn er op alle 76 afvalvrije scholen afval scheidingslessen geboden. Tijdens de lessen worden per school in totaal ongeveer 250 leerlingen bereikt, in het totaal circa 20.000 leerlingen. Deze leerlingen bereiken vervolgens hun ouders en familieleden door de opgedane kennis mee te nemen naar huis. Meer dan de helft van de scholen geeft aan actief met de ouders van de leerlingen over afvalvrije scholen te communiceren.

Evaluatieformulier

In juni 2024 hebben alle afvalvrije basisscholen een evaluatieformulier ontvangen. Hierin dienen zij aan te geven welke activiteiten ze hebben uitgevoerd als tegenprestatie voor de kosteloze inzameling. Ook moeten ze aangeven wat zij van plan zijn om komend jaar te gaan doen. Bij veel scholen is zwerfafval rapen met meerdere groepen een populaire tegenprestatie. Naast dat we via deze evaluatie controleren of scholen voldoen aan de tegenprestatie, helpt deze evaluatie ons bij het maken van keuzes voor de doorontwikkeling van het educatieve aanbod. Enkele resultaten van de evaluatie zijn opgenomen in bijlage 2.

3 Inzameling van de afval en grondstoffen

Het scheiden van afval en grondstoffen gaat steeds beter op scholen. We stimuleren daarom scholen de focus hoger op de R-ladder" te leggen, zoals preventie. Zo heeft het grootste deel van alle scholen beleid om drinkpakjes te weren, waardoor de hoeveelheid aangeboden afval en/of grondstoffen afneemt. Dit jaar heeft geen enkele school om extra restafvalcontainers gevraagd, maar hebben juist 9 scholen grondstoffen en restafvalcontainers retour gegeven. Ook in de enquête werd al door 2 scholen benoemd dat zij vrijwillig afstand wilden doen van 2 restafval containers. Doel is om hier volgend jaar meer reductie in te krijgen, nu de aantallen correct in zicht zijn.

Aanzienlijke verbetering kwaliteit PMD

PMD wordt sinds 2023 kosteloos verwerkt via Afvalfondsverpakkingen. Deze wijziging betekende verandering van inzameldagen. Ook werd de toezicht op de kwaliteit van de PMD vracht beter. Om afkeuring van de vrachten te voorkomen heeft de chauffeur per school notities gemaakt over de overtredingen, zoals het grijze zakken en piepschuim in de PMD containers. De educatief medewerker besprak deze feedback met de scholen. Binnen korte tijd waren de scholen gewend aan de nieuwe inzameldagen, was er geen afkeur meer en komen er nauwelijks meer signalen over overtredingen via de chauffeur.

Inflatables

In september 2023 is een inzamelactie voor opblaasbaar speelgoed bij scholen gehouden. Deze actie

was succesvol voor de kinderen, en had een educatieve waarde. Operationeel was het voor Waardlanden helaas niet haalbaar om dit project in komend schooljaar weer uit te voeren.

Ledigen containers

Scholen geven aan dat containers niet altijd worden geleegd. Eén school heeft daarom besloten niet meer deel te nemen aan afvalvrije scholen. Dit is besproken met planning en inzameling van Waardlanden BV en gaat verbeterd worden.

Financiën inzameling

In het besluit (AVvA 23 feb. 2023) is € 1.000,- per school begroot voor de inzameling van afval en grondstoffen bij de (basis)scholen. Voor 80 basisscholen en 20 middelbare scholen was de kostenraming dus € 100.000,-.

De raming van Waardlanden BV bedraagt over kalenderjaar 2023 € 54.000,-.

Van januari 2024 tot en met juli 2024 rapporteert Waardlanden BV een voorlopige kostenopgave van € 57.000,- kosten voor de inzameling bij Afvalvrije scholen. We zijn nog in afwachting van een definitieve opgave. Geëxtrapoleerd naar geheel 2024 verwachten we € 97.714,- inzamelkosten voor Afvalvrije scholen. De verwachte kosten voor 2024 zijn binnen begroting.

Kanttekening hierbij is dat nog niet alle regionale scholen deel nemen aan het programma Afvalvrije scholen. De kostprijs per gemiddelde school is dus hoger dan de oorspronkelijk geraamde € 1.000,-. Ook loopt een deel van de inzameling (gft) nog steeds via de GR, waardoor kosten niet geheel inzichtelijk zijn. Daartegenover staat dat kosten lager kunnen uitvallen als scholen niet alle containers aanbieden op het ledigingsmoment.

Kosten onder controle

Komend schooljaar staan de volgende acties gepland om de inzamelkosten onder controle te houden:

- Innemen van niet gebruikte containers bij scholen
- Zorgen dat scholen het goedkoopste inzamelmiddel gebruiken (1.100L i.p.v. 4 containers van 240 l)
- Sturen op scholen die gemiddeld veel afval en dus hoge inzamelkosten per school/ per leerling maken
- Sturen op kosten van scholen die een milieupas hebben van de ondergrondse container

4 Vooruitblik

Komend jaar gaan we verder op de ingeslagen weg en zetten we ons in voor het verder optimaliseren van het educatief materiaal, het reserveringssysteem en communicatie uitingen via de nieuwsbrieven en onze website. Het curriculum van SME advies wordt extra onder de aandacht gebracht.

Ook stimuleren we scholen hun afval nog verder terug te dringen; samen op weg naar échte afvalvrije scholen. Nu we inzicht hebben in de aantallen containers en ledigingen bij de scholen kunnen we ook monitoren of de hoeveelheid afval werkelijk afneemt. Scholen waar relatief veel afval per leerling vrijkomt krijgen extra aandacht.

We verwachten in het nieuwe schooljaar nog 2 nieuwe deelnemende scholen, beide in Vijfheerenlanden.

Tevens zal volgend jaar ook de focus liggen op een aantal evenement waar veel kinderen samenkomen, zoals de avondvierdaagse en andere buitenschoolse activiteiten.

Terugblik

Om de huidige stand van zaken van het programma op waarde te kunnen schatten, is het ook goed om de achtergrond te kennen. De educatief medewerker heeft daarom in bijlage 3 een terugblik opgenomen.

Bijlage 1 Educatieve projecten

Educatief parcours Ecopark Groot Ammers

Er zijn dit schooljaar 16 afvalvrije basisscholen en 7 middelbare scholen in de educatieruimte in Groot-Amers geweest. De les duurt 90 minuten en werd goed ontvangen door leerlingen en docenten. De les start met een rondleiding bij de milieustraat, de 2^e kans bouwmaterialen, De Gezel en Korenet Recycling. Indien mogelijk is er ook iemand bij de Gezel of 2^e Kans bouwmaterialen aanwezig om een toelichting te geven. Vervolgens wordt een educatieve les in de educatieruimte gegeven. Het 10R model en de ontworpen visual zijn hierbij handige tools om de boodschap te verkondigen. Aandachtspunt: tot op heden- zijn er 10 scholen uit Molenlanden geweest, 1 uit Vijfheerenlanden en 5 uit Gorinchem. In de toekomst willen we bekijken hoe we ook scholen verder uit de regio kunnen trekken. Het organiseren/financieren van het vervoer van de leerlingen is een struikelblok voor de scholen. De 7 middelbare scholen die zijn geweest kwamen uit Gorinchem. Ook is er in Gorinchem bij uitzondering een rondleiding gegeven.

Zwerfafval

De educatief medewerker probeert scholen erop te sturen dat zij in ieder geval hun schoolpleinen (er ruimte eromheen) regelmatig schoon houden. 61 scholen hebben aangegeven een actie te hebben georganiseerd (met ten minste één klas). Waardlanden faciliteert de scholen met grijpers, handschoenen, vuilniszakken, hesjes en afval Emmertjes. Veel scholen zijn enthousiast om dit jaarlijks meerdere malen op te pakken.

De educatief medewerker heeft bij 21 acties op basisscholen ondersteund (met o.a. de no-waste chair) en 12 acties ondersteund op middelbare scholen (Calvijn Hardinxveld, Fortes en Gomarus Gorinchem etc.--> dit zijn tevens jaarlijkse partners tijdens de World Clean Up Day).

Hiernaast zijn er meerdere gesprekken gevoerd met middelbare scholen waarbij concrete tips zijn uitgereikt. Een aantal van deze middelbare scholen heeft de stap gezet naar het concreet scheiden van alle 4 de stromen (!). 7 middelbare scholen hebben gebruik gemaakt van de les van de educatief medewerker (alle schoolklassen). Dit was voor deze scholen vooral een soort 'kick off', omdat ze over gingen op gescheiden prullenbakken in de aula. Waardlanden stelt deze materialen voor middelbare scholen niet beschikbaar. De educatief medewerker zet zijn tijd en expertise in waar de vraag is.

2 samenwerkingen zijn nu structureel; jaarlijks komt de educatief medewerker eerst met een les. Vervolgens komt de groep naar het Ecopark; en ten slotte presenteren de groepjes aan de educatief medewerker een creatieve oplossing voor een actueel probleem m.b.t. afval. Voorbeelden zijn oplossingen voor peuken afval op straat, uitbreiding van de producentenverantwoordelijkheid, of de vele vuilniswaggen branden ontstaan door batterijen/lachgaspatronen/vapes.

E-Waste Race 2024

In totaal hebben er 10 afvalvrije scholen (uit alle 4 de gemeenten) in 2024 meegedaan aan de e-waste race;

Ze zamelden met de hulp van buurtbewoners maar liefst 21.500 oude elektronische apparaten in en er werden 8 reparaties uitgevoerd. Hiernaast werden er 12 producten verkocht via Marktplaats. Zo is ook duidelijk dat er meer een 'circulaire' trend zichtbaar op de scholen. In het verleden lag de focus puur op het inzamelen, maar nu zijn er ook veel meer punten te behalen als producten een 2^e leven krijgen. De voorbereidingen voor de e-waste race 2025 met onze partner Race Against Waste zijn alweer in volle gang dus we verwachten opnieuw scholen die zich zullen aanmelden. De educatief medewerker heeft voorgesteld om de winnende (Hardinxveldse) scholen nu even op de reserve lijst te zetten, om ook de motivatie bij andere scholen erin te houden.

Textielwedstrijd 2023

5 scholen in Vijfheerenlanden hebben meegedaan aan de textielwedstrijd. Samen met Opnieuw & Co en de gemeente Vijfheerenlanden heeft de educatief medewerker de Textielwedstrijd georganiseerd, met als gezamenlijk doel afval verminderen, grondstoffen hergebruiken én kinderen op een leuke manier meer leren over hergebruik en duurzaamheid.

Uiteindelijk is het de kinderen van de winnende school gelukt om 5.212 kilo (!) textiel te verzamelen. Dit komt neer op een indrukwekkend gemiddelde van ruim 16 kilo textiel per leerling, vergelijkbaar met zo'n 3 grote vuilniszakken vol. CBS De Ontdekking uit Hei- en Boeicop eindigde op een mooie tweede plaats. Zij haalden gemiddeld 14 kilo textiel op per leerling voor hun school.

Dankzij de succesvolle scholenstrijd is er in totaal 7.473 kilo textiel gered van de verbrandingsoven. na de zomervakantie (september/oktober) staat er opnieuw een textielwedstrijd gepland. Hierbij zal de focus ook meer liggen op reparaties en 2^e hands verkopen. De educatief werker is al bezig met de werving en organisatie; samen met Opnieuw & Co en de Gemeente Vijfheerenlanden.

Doel is om dit net als de e-waste race een jaarlijks vast staand event te maken. Ook dit jaar word gekozen voor scholen in Vijfheerenlanden omdat een groter gebied voor Opnieuw & Co logistiek nog niet haalbaar is.

Mogelijk doel voor komende jaren is om ook de scholen/kringlopen in Gorinchem of Molenlanden hierbij te betrekken.

Week van de Afvalhelden 2024

Meerdere afvalvrije scholen hebben meegedaan aan de tekeningen wedstrijd in de week van de afvalhelden. Vervolgens heeft de educatief medewerker samen met een 'afvalheld' de prijzen uitgereikt aan de winnaars. Op elke school waren ook de ouders aanwezig toen de afvalheld en de educatief medewerker met de vuilniswaggen aankwamen. Ook op dit soort momenten wordt het circulaire verhaal verteld.

Winnaar Stijn van Jenaplanschool De Wilgenhoek neemt zijn prijs in ontvangst

AfvalHeld Frans verrast prijswinnaar Elyve van CBS Samen op weg uit Hoornaar

Week van de circulaire economie 2024

In de week van de circulaire economie wilden we leerlingen de kans geven om een inkijkje te bieden bij bedrijven die bezig zijn met circulariteit.

Dit hebben we uiteindelijk met de Avonturenboerderij Molenwaard, Planq Gorinchem, 10XL Hardinxveld en Opnieuw&Co vorm gegeven.

In het komend schooljaar gaan we aan de slag met andere lokale bedrijven die circulariteit hoog in het vaandel hebben staan. Er staan al een aantal bedrijven die afgelopen jaar graag hadden mee wilden doen op de lijst.

Grondstoffenbattle I-lab

Op dinsdag 16 januari en donderdag 18 januari 2024 heeft de educatief medewerker maar liefst 446 leerlingen ontvangen bij de I-open dagen van het I-lab. Leerlingen uit groep 7 van verschillende scholen uit de Gemeente Vijfheerenlanden zijn actief aan de slag gegaan met een Grondstoffenbattle. Van geselecteerde afvalproducten moesten zij raden in welke bak (papier, gft, pmd of rest) het moest worden weggegooid. De focus lag op producten waar vaak de mist mee in wordt gegaan; bijvoorbeeld een Pringles bus, vuile pizzadoos, keukenpapier met etensresten en hard plastic speelgoed. Spelenderwijs leerden de leerlingen en hun begeleiders het goed scheiden van grondstoffen. Uitgelegd is dat er op deze manier minder grondstoffen uit de aarde moeten worden gehaald en dat het produceren van minder afval nét zo belangrijk is.

De meeste deelnemende scholen waren toevallig al afvalvrije scholen. De battle was dus voor deze leerlingen een soort examen, omdat de educatief medewerker al langs was geweest bij hun en gastlessen heeft gegeven.

Wethouder Kees Bel kwam ook op bezoek en de donderdag werd afgesloten met een netwerkbijeenkomst voor werkzoekenden. I-lab is een coöperatief platform voor Gorinchem en de regio dat met het i-open programma leerlingen en werkzoekenden laat kennismaken met techniek, technologie en innovatie.

De andere bedrijven die deelnamen waren Bouwmensen Zuid-Holland Zuid, Ballast Nedam, Boer BV, Strago Electro BV, Royal van der Leun, Tredion en Friesland Campina.

De samenwerking met I-lab is verstevigd, en in 2025 staat er ook weer een event gepland; gestreefd wordt om dan 500 leerlingen te bereiken.

Pimp up actie prullenbakken Leerdam

2 scholen in Leerdam doen mee aan een pimp-up actie van openbare prullenbakken in Leerdam. Hierbij dienen zij concreet na te denken welke kleuren aanmoedigen om afval weg te gooien (gedragsverandering). De winnende tekeningen zullen daadwerkelijk op de prullenbakken komen. Tijdens dit event denken kinderen ook actief na over de oorzaken en impact van zwerfafval. De gemeente Vijfheerenlanden is ook nauw betrokken bij dit event. Ook in Molenlanden zullen er o.a. in Nieuwpoort, Groot-Ammers, Nieuw Lekkerland en prullenbakken opgeknapt worden die na een rondvraag bij inwoners een lage score kregen.

Bijlage 2 Resultaten enquête 2024

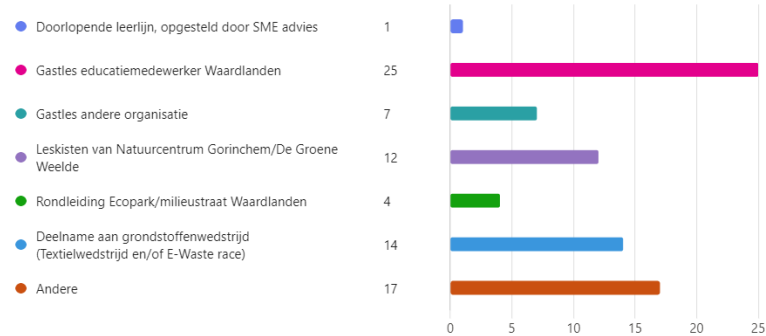
Tevredenheid lessen/materialen

In juni 2024 is een enquête bij de deelnemende scholen gehouden. Uit de enquête blijkt dat scholen de lessen van educatief medewerker als positief worden ervaren, en de wens/vraag is om deze gastles jaarlijks te herhalen om het project continu levendig te houden.

2	anonymous	Niet gemist maar de gastlessen worden altijd heel erg op prijs gesteld, dus graag continuering daarvan.
2	anonymous	Op dit moment geen tips. Ik vind dat we goed geïnformeerd worden en dat het programma blijft ontwikkelen.

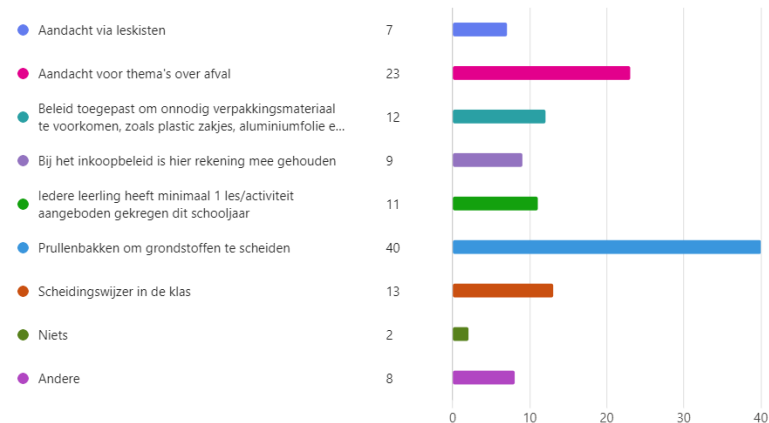
5. Welke lessen en materialen gebruikt uw school voor milieueducatie?

48 Antwoorden

11. Wat heeft uw school in het schooljaar 2023/2024 gedaan om afval te voorkomen en verminderen?

48 Antwoorden

Keurmerk afvalvrije scholen

De helft van de scholen staat open voor een 'keurmerk' afvalvrije scholen. Een deel van de afvalvrije scholen is wel kritisch en zegt dat afvalvrij nog geen eerlijke term is, maar 'op weg naar afvalvrij' er beter bij zou passen.

ID ↑	Naam	Antwoorden
1	anonymous	Gaat om het scheiden, keurmerk niet nodig
2	anonymous	Omdat we dit dan onder de vlag van eco- schools kunnen hangen en als school bijv. bijdragen en meegeven aan duurzaamheid en milieueducatie.
3	anonymous	Omdat wij wel ons best doen :) maar er hoeft geen keurmerk te komen. Maar als het er komt, dan willen wij hem uiteraard verdienen!
4	anonymous	Niet; Momenteel zijn er andere zaken die een hogere urgentie hebben binnen school.
5	anonymous	We vinden het wel belangrijk om afvalvrije school te zijn, maar ik zie niet de meerwaarde van dit keurmerk. Wij hebben het liever over onderwijs.
6	anonymous	Bewustwording. Ik ben wel benieuwd welke voorwaarden hiervoor gelden
7	anonymous	We vinden dat teveel worden.
8	anonymous	We gaan echt heel bewust om met ons afval

Zwerfafvalrapen

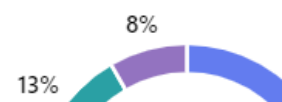
Ten slotte hebben een aantal scholen benoemd dat het organiseren van afval ruimen op het schoolplein niet per se hun prioriteit is/ er weinig tijd voor over blijft. Met deze scholen zal de educatief medewerker bekijken hoe dit goed te combineren is met vakken als burgerschap. Immers is een opgeruimd schoolplein en omgeving voor scholen ook heel relevant.

8. Wat is de reden dat uw school geen opruimactie tegen zwerfafval heeft gedaan:

22 Antwoorden

● Andere prioriteiten

17

Bijlage 3

Zichtbare ontwikkelingen: terugblik van de educatief medewerker

Toen de educatief medewerker november 2022 in zijn functie begon merkte hij dat veel scholen op 'papier afvalvrij' waren, maar in de praktijk niet wisten wat het precies inhield, en welke verwachtingen er waren. Ook misten zij een vaste contactpersoon, en waren de educatie mogelijkheden onbekend. Hiernaast werd er niet gemeten hoeveel containers er stonden, en werden er vaste contactmomenten gemist. Op dit moment zijn alle deelnemende scholen via een 'overeenkomst' toch op de hoogte van wat Waardlanden verwacht, maar ook wat zij kunnen 'halen' voor de leerlingen en de school. Dat maakt de samenwerking en het project ook een stuk sterker. De jaarlijkse gastles zorgt er ook voor dat er jaarlijks voor leerlingen, docenten en schoolleiding een update komt. Uiteraard neem ik dan ook scheidingswijzers, grijpers en ander materiaal mee zodat het afvalvrije concept iets structureels blijft binnen het schoolgebouw. Ook het frequente contact via de mail en telefoon helpt hierbij. Nu de basis staat, merk ik dat de afvalvrije scholen ook meer willen. Vanuit de scholen zelf word de educatief medewerker bijv. benaderd voor zwerfvuil acties, scholen geven zelf aan dat er containers mogen worden opgepikt en de scholen waar er nog pakjes en brood verpakt bijv. in zilverpapier zie zijn er eigenlijk niet meer. Dus de volgende stap naar 'afvalvrij' zal nu langzamerhand te zetten moeten zijn. De afvalvrije scholen zitten nu dus echt in een nieuwe fase, en zij zijn zich hier ook bewust van.